

42580

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Pedučiven list za slovensko ljudstvo.

"Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Naročnino sprjema vredništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne prijemajo.

Oznanila se prijemajo, plača za vrstico je 10 k. in za kolek 30 k.

Izhaja vsaki četrtek in velja s poštnino vred iz v Mariboru z pošiljanjem na dom

na celo leto	. 3 fl.
" pol leta	. 1 fl. 50 k.
" 1/4 leta	. — fl. 80 k.

Brez pošiljanja na dom

za celo leto	. 2 fl. 50 k.
" pol leta	. 1 fl. 30 k.
" 1/4 leta	. — fl. 62 k.

Posamezni listi se dobijo pri knjigarju Novaku na velikem trgu za 5 k.

Štv. 1. Mariboru. V Mariboru 2. januarja 1868.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z tem listom je začel "Slovenski Gospodar" svoj drugi tečaj. Prinašal bo v oni isti obliki kakor dozdej naj boljše nauke in naj novejše skušnje o vino-, sadjo-, živinoreji in sploh vseh gospodarskih stvarih.

Razlagal bode vse deželne in državne razmere. Povedal bode v kratkem, kar se je važnega novega dogodilo po svetu posebno pa v slovenskih deželah. Razlagal bo pod naslovom "Pod Lipo" marsiktero reč in besedo, ktera se v denešnjih časih rabi v političnih in uradniških zadevah, pri umetnikih in obrtnikih itd.

Ne bo zamujeval tudi prinesiti večkrat potrebne zdravilske stvari. Konečno bo v vsakem listu oznanjal ceno žita in drugih gospodarskih pridelkov.

Častiti gospodje, kteri so bili naročeni prvo leto, so prošeni, naj se blagovolijo naročiti tudi za drugo leto. Nadalje prosimo sploh vse rodoljube in prijatelje za duševno in materialno pomoč, da bode "Slov. Gospodarju" mogoče doseči svoj cilj od njega pričakuje.

Pri ti priliki izrekamo srčno zahvalo vsem našim prijateljem, ki so nas v prvem letu duševno in materialno tako izdatno pripravili blagovolili.

Naročnina je zgoraj postavljena.

Vredništvo.

Novoletnica.

Novo leto, da bi veselo bilo, rodovitno na polju in v gorah, zdravo za ljudi brez hudega vremena, brez toče in ognja, da bi si vse dolge poplačali in novih ne delali, da bi v svoji rodbini živeli v sreči, sosedji v prijateljstvu, da bi srenja cvela, da bi dežela obogatela, da bi država bila močna in varna, da bi se narodi ljubili in spoštovali, da Bog vse-mogočni razlije svoj blagoslov krez ves vesoljni svet. Tako si želijo prijatelji novoletnico in "Slovenski Gospodar" jo želi tudi iz vsega srca svojim dragim bratom gospodarjem slovenskim.

Ali kaj pomagajo želje, je-li mogoče jih izpolniti?

Staro leto je ostalo na dolgu z mnogimi željami, bo jih novo leto moglo izplačati? Staro leto je odgrnolо mnogo prašanj, bo jim novo leto odgovorilo, bo novo leto svet in narode postavilo naprej na potu napredka in svobode ali jih potisnolо nazaj v temoto in nesvobodo, nam prinese mir in srečo ali vojsko in nesrečo, na kaj se smemo opirati, kaj naj bo naš kažipot pri tolikih nasprotjih, kam naj težimo, kako se ravnamo? Ta in enaka prašanja pa nas s skrbjo napolnijo in nas ženejo k previdnosti. Kaj tedaj smemo upati od novega leta? Kajti mi nočemo slepi biti, mi nočemo se slepo obnašati in se nikomur slepi zaupati. Časi so nas zmodrili, ustavnost države naše pa nam daje pravico, da smo deležni sreče svoje z delom svojim.

Zato pa prvič upajmo od novega leta le toliko, kolikor nam pripravi naše delo in znanje naše.

Kar od sebe pričakujemo, to si tudi lahko damo in kar si sami pripravimo, to nam tudi naj slajše diši, tedaj proč z darovi, proč s prošnjami in z beračijo, marljiva roka in

bistra glava naj nas redita in pošteno nas bote redili. To valja v gospodarstvu, nauk in marljivost nas bogati in to je dar, ki si ga je človek sam pripravil, ki ga molj ne sne a tat ne vkrade, ki ga ima siromak in bogatin. To valja tudi v politiki. Zares mi Slovenci smo mali narod komaj 1 1/2 milijon nas je, in še ti smo razdeljeni v 8 kosov in še v vsaki deželi imamo svoje nasprotnike in odpadnike. A vender si moramo sami pomagati z delom in naukom, kaj so nam pomagale vse prošnje, kaj vsa beračija, posmeh in zaničevanje smo dobili, in ono kar človeka in narode jači in povzdigne gre v zgubo. Kaj je to? To je živa čut do pravice in zaupanje v pravico. Ta čut človeku in narodu da moč v revji, mu da ljubezen do dela, mu da krepost v omamici, mu da srčnost v nevarnosti, ga reši mehkužnosti in dela iz prostega možaka navdušenega junaka, naganja k žrtvovavnosti, a človek in narod s temi lastnosti ne zgine ampak pribori si svojih pravic, prijatelji se najdejo, mehkužni nasprotnik opeša, zmaga je dobljena in kaj pomeni častna zmaga nasproti vsej politiki, ki po ugodnosti lovi!

Drugo upanje novega leta opiraje se na prvo naj bo, da na poti k boljšemu, k napredku. Sedajni vek rešuje prašanje o narodnosti. To prašanje da svobodi svoj potreben del. So še ljudje na svetu, ki si svobodo morejo misliti brez svobodne narodnosti, ali ti so ravno tako zaslepljeni kakor so bili pogani, ki so si sužne ljudi redili, kakor postavim danes si redimo ljubo živinče za delo in živež.

Zato še imamo borbo za narodnost, ker se oni ki te pravice ne spoznajo, tej pravici soperstavljajo. In ti naši nasprotniki spravljajo v borbo vse pošteno in nepošteno, skrito in očitno orožje, učijo nauke o razsvetlenih narodih, kojim se drugi narodi morajo priklanjati, učijo da je ta in ta jezik več vreden in bolj izobražen, dasi je Bog vse jezike posvetil. Privrženci teh krivih prerokov, ljubijo tuje jezike bolj kakor maternega, delajo za nemške ali laške ali madžarske šole in urade v slovenski zemlji, so v ta namen vedoma ali nevedoma podpirali prošnje, naj se šola loči od cerkve, ker so jim duhovniki narodni steber, ki ne pusti šole po krivem izroditi se, ti ljudje so vneli končno versko borbo po nepotrebnem tudi pri prostem kinetiču, samo da bi narodno oglušili.

A vkljub vsemu temu nasprotništvo se narodi vedno bolj zavedajo, že se turški mesec trese pred jugoslovansko danico, že se sveti jasnejše zarja slovanske duševne vzajemnosti, nasprotništvo svobodne narodnosti peša, borba se bliža svojemu koncu. Naša ljuba Avstrija ne bo smela se temu spoznanju opirati, kar še manjka djanske ravnopravnosti slovenskim narodom nasproti Madžarskemu in Nemškemu narodu, bo čas moral dodati, s tim se konec borbe pospeši in ognem se neizrečenim nevarnostim, ki jo nam inace žuga vzhod in sever.

Tedaj ker je borba za narodnost zapisana v srcih vseh narodov in ta borba, kedar se srečno dokonča, pomeni boljšo bodočnost, zato upamo boljšo bodočnost in to upanje stavimo tudi na svoje delo in na svoje trude, nočemo rok križema držati in gledati kako se drugi borijo in čakati, da korist in vžitek tudi nam pripade ampak tudi truditi se hočemo z drugimi vred.

Ta dvojno upanje stavimo v novo leto, da kar z umom in roko pridelamo, to imamo, dragič, da se časovo kolo na-